

בדוק פצעים וגלדים בפטמות העגלות בהריון

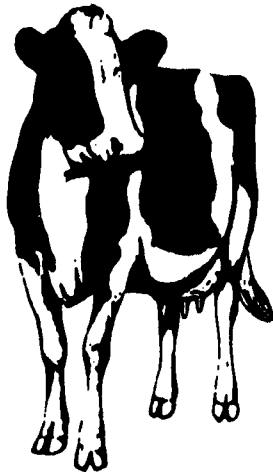
מתורגם ומעובד לפי רשימה ב-"UDDER TOPICS" יוני 1993
גאל ושינסקי - "החקלאית", היחידה לבריאות העטין - עפולה

מניעה

- ◀ מנע מציצת פטמות בעגלות, למשל על ידי גידול במלונות.
- ◀ אל תגמיע חלב מפרות הנגועות בד"ע.
- ◀ פעולות מניעה נגד זבובים וחרקים (ריסוס, פתיונות).
- ◀ נקיון ויובש במקום שיכון העגלות.
- ◀ עגלות בהריון יוחזקו בנפרד מפרות בהריון.
- ◀ לתוכנית בדיקות הבריאות השגרתיות הוסף בדיקת פטמות בעגלות בשעת שקילה, ומדידת עגלות.

טיפול רפואי

טבילת הפטמות בחומרי טבילה יודופורים, בריכוזים בין 1000 ל-4000 חל"מ בתוספת 5% גליצרין, מספר פעמים עד להבראה. במקרה של דלקת-עטין יש לתת טיפול כללי על פי הוראת הרופא המטפל.

נושא דלקות העטין בעגלות בהריון מעורר עניין רב בארה"ב. מחקרים עדכניים מוכיחים, שמספר ניכר של עגלות נגועות בזיהומי תעלת מבוא הפטמה, וזיהומים תוך-עטיניים. זיהומים אלה נמצאים בעגלות כבר בגיל הרך לאחר היוולדן, בזמן הגמילה, בזמן ההזרעה, בהריון, ובמועד ההמלטה הראשונה. זיהומים אלה גורמים לתנובת חלב נמוכה מהצפוי בתחלובה הראשונה, בגלל הרס הרקמה היצרנית המתפתחת בעטין.

גורמים לזיהום

- מציצת פטמות.
- סביבה מזוהמת.
- זבובים וחרקים; בארץ הצרעה הגרמנית.
- פצעים ושפשופים על עור הפטמות.

בגלל השכיחות הנמוכה של פצעים בפטמות העגלות, לעומת המצב בפרות, לא נחקר נושא זה אצלן עד לאחרונה. ממחקרים חדשים בעגלות בהריון מתברר, שפצעים וגלדים בעור הפטמה הם בית-גידול נוח לחידקים גורמי דלקת-העטין במיוחד לחידק המדבק סטאפילוקוקוס אוריאוס. חידק זה עלול להתישב בתעלת מבוא פיהפטמה ולהישאר שם מספר חודשים. בתנאים מסויימים הוא מתפשט משם לרקמת העטין היצרנית דרך בריכת הפטמה לבריכת העטין ולצינורות מובילי החלב. פצעים ללא זיהום מתרפאים תוך שבועיים. בפצעים וגלדים מזוהמים בחידקים תהליך ההבראה ממושך יותר. אם הפצעים ממוקמים ליד פיהפטמה הם פוגעים ברקמות המגינות על פי הפטמה ובייצור הקרטין. גם לאחר ההבראה נוצרות "צלקות", הפוגעות בשלמות עור הפטמה, ומקומות אלה הם בתי גידול נוחים לחידקים גורמי דלקת-עטין.